

KATALOG KOMPETENCIJA ZA PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA "AKTIVACIJA ZA ODRŽIVI RAZVOJ"

Erasmus+

Poziv: KA2-1-2023

Ključna aktivnost 2 (KA2) – Suradnja organizacija i institucija: Mala partnerstva u području obrazovanja odraslih

Broj projekta: 2023-1-SI01-KA210-ADU-000156306

Naziv projekta: »JAČANJE OSOBNE ODGOVORNOSTI U ZATVORSKOM SUSTAVU ZA ODRŽIVOST U DRUŠTVU«

Kratak naziv projekta: »First in – then out«

Razdoblje provedbe projekta: 1. rujna 2023. – 28. veljače 2025. godine

Koordinator projekta: Cene Štupar – CILJ (SI)

Partner u projektu: Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Uprava za zatvorski sustav i probaciju, Centar za izobrazbu (HR)

Pridruženi partner: Ministarstvo za pravosudje, URSIKS (SI)

Katalog kompetencija za program osposobljavanja „Aktivacija za održivi razvoj“ pripremili su članovi projektnog tima:

Anto Aščić, Renata Bačvić, Smiljka Baranček, Dragica Glažar, Mira Jakupaj, Jure Jamšek, Sanda Jerman, Zdenko Jušić, Josipa Maras Babić, Željka Mlinarić i Srećko Podsečki

Veljača 2025.

UVOD

U okviru programa osposobljavanja *Aktivacija za održivi razvoj*, polaznici programa (nastavnici i zaposlenici u zatvorskom sustavu) razvijaju i nadograđuju kompetencije koje omogućuju **cjelovito razumijevanje, promišljanje, vrijednosno usmjerenje i prijenos održivih načela** u svakodnevnu praksu i pedagoški rad sa zatvorenicima. Održivi razvoj zatvorskog sustava zahtijeva integrirani pristup koji nadilazi puko tehničko uvođenje ekološki prihvatljivih praksi.

Kompetencije uključene u program osposobljavanja *Aktivacija za održivi razvoj* odabrane su na temelju aktualnih europskih i međunarodnih okvira kompetencija koji se bave održivošću te popisa dobrih praksi i identificiranih potreba za uvođenjem održivosti u zatvorski sustav Republike Slovenije i Republike Hrvatske. Program edukacije *Aktivacija za održivi razvoj* namijenjen je zaposlenicima i nastavnicima u zatvorskom sustavu, s ciljem njihovog osnaživanja za uvođenje održivih praksi u rad sa zatvorenicima. Zbog složenosti i rigidnosti institucionalnog okruženja bilo je osobito važno da odabrane kompetencije omoguće ne samo razumijevanje održivosti, već i njezinu aktivnu implementaciju u svakodnevnom profesionalnom kontekstu.

OPRAVDANOST IZBORA KOMPETENCIJA NA OSNOVU EUROPSKIH OKVIRA KOMPETENCIJA I ISTRAŽIVANJA

Pri izradi kataloga kompetencija oslanjali smo se na sljedeće temeljne europske okvire:

GreenComp – Europski okvir kompetencija za održivost (Europska komisija, 2022.)

GreenComp definira 12 kompetencija održivosti podijeljenih u četiri domene: sistemsko razmišljanje, buduće razmišljanje, vrijednosti i djelovanje za održivost. Okvir se također bavi ključnim osobinama ličnosti kao što su predanost, odgovornost, suradnja i razmišljanje. Kompetencije poput ekološke svijesti, etike i odgovornosti te sposobnosti prilagodbe promjenama izravno su povezane s GreenComp principima. Izvor: GreenComp, 2022

LifeComp – Europski okvir za osobne, društvene kompetencije i kompetencije učenja za učenje (Europska komisija, 2020.)

LifeComp naglašava važnost samosvijesti, empatije, otpornosti, suradnje i promišljanja. Riječ je o kompetencijama koje su osobito važne za rad u ustanovama poput zatvora, gdje je dinamika rada iznimno emocionalno i socijalno zahtjevana. Kompetencije kao što su komunikacijske vještine, timski rad te etika i odgovornost proizlaze iz ovog okvira. Izvor: LifeComp, 2020

EntreComp – Okvir kompetencija za poduzetništvo (Europska komisija, 2016.)

Ovaj okvir proširuje razumijevanje poduzetništva kao sposobnosti prepoznavanja prilika, stvaranja vrijednosti i preuzimanja odgovornosti za promjene. Kompetencije kao što su proaktivnost i inovativnost usko su povezane s dimenzijama "Into Action" i "Ideas and Opportunities" ovog okvira, s naglaskom na inicijativu čak i u sustavima koji se teško mijenjaju kao što su zatvori. Izvor: EntreComp, 2016

UNESCO-ov plan za obrazovanje za održivi razvoj (ESD) (2020.-2030.)

Globalna strategija OOR-a promiče integraciju održivosti u sve razine obrazovanja i identificira ključne kompetencije za 21. stoljeće kao što su kritičko razmišljanje, suradnja, odgovornost i perspektiva sustava. U kontekstu zatvorskog sustava to je važno za razvoj kompetencija poput etike, proaktivnosti i prilagodljivosti. Izvor: UNESCO ESD, 2020 OECD Learning Compass 2030

OECD Learning Compass 2030

Okvir OECD-a opisuje kompetencije koje pojedincima omogućuju snalaženje u složenom društvu koje se brzo mijenja. Naglašava individualno djelovanje, prilagodljivost, suradnju i preuzimanje odgovornosti - sve su to elementi koji se odražavaju u našem modelu kompetencija. Izvor: OECD Learning Compass

CEDEFOP: Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje (2018.)

Okvir od osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje također uključuje socijalne i građanske kompetencije, učenje učenja, poduzetništvo i kulturnu svijest, koje se mogu izravno prenijeti na nastavnike i osoblje u zatvorskom sustavu. Izvor: CEDEFOP, 2018

EPALE – Europska platforma za obrazovanje odraslih

Platforma pruža konkretne primjere dobre prakse održivog obrazovanja odraslih, uključujući i unutar zatvorskog sustava, te metodološke smjernice za razvoj kompetencija u formalnom i neformalnom kontekstu. Izvor: EPALE

Uz europske dokumente, prilikom izrade Kataloga kompetencija uzeli smo u obzir i sustavnu analizu Popisa dobrih praksi i prijedloga u području održivog razvoja u zatvorskim sustavima Republike Slovenije i Republike Hrvatske, kao i nalaze iz dviju evaluacija pilot provedbi programa Aktivacija za održivi razvoj, provedenih u Republici Hrvatskoj (17.-19. prosinca 2024.) i u Republici Sloveniji (3.-4. veljače 2025.).

SKUP KOMPETENCIJA KOJE RAZVIJAJU I UNAPREĐUJU SUDIONICI PROGRAMA AKTIVACIJA ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Za program osposobljavanja Aktivacija za održivi razvoj, na temelju gore navedenih europskih okvira kompetencija, istraživanja i utvrđenih potreba za praksom, identificirali smo sedam ključnih setova kompetencija koje omogućuju učinkovitu integraciju održivih sadržaja u rad i poučavanje zatvorenika. Obuhvatajući tematske cjeline programa – Uvod u održivi razvoj, Utjecaj pojedinca na promjene, Hrana i voda, Zdrav duh i zdrav okoliš u zdravom tijelu, Otpad i recikliranje, Sredstva za čišćenje i higijenu, Hrana i voda, Energija, program osposobljavanja omogućuje da se kompetencije razvijaju konkretno i problemski, u izravnoj vezi sa stvarnošću zatvorskog života. Cilj je ne samo podizanje svijesti, već i jačanje sposobnosti aktivnog integriranja održivih načela u pedagoški i stručni rad.

1. Ekološka svijest

Održivost počinje s razumijevanjem. U Zaporiškoj regiji, gdje su mogućnosti kontakta s prirodom ograničene, svijest o utjecajima na okoliš još je važnija. Sudionici su razvili sposobnost prepoznavanja ekoloških problema, njihovog utjecaja na zdravlje i društvo te pronalaženja konkretnih rješenja.

2. Proaktivnost

Promjene u institucionalnom okruženju često su zasnovane na motivima pojedinaca. Proaktivnost omogućuje zaposlenicima i učiteljima da postanu pokretači promjena, tražeći načine za uvođenje održivih poboljšanja čak i u ograničenim okolnostima.

3. Etika i odgovornost

Zatvorski sustav je mjesto gdje je pitanje odgovornosti izuzetno prisutno. Održivi razvoj temelji se na etičkim načelima – društvenim, ekonomskim i ekološkim. Razvijanjem ove kompetencije, polaznici grade vrijedan temelj za rad koji poštuje ljudska prava, dostojanstvo i ekološku pravdu.

4. Inovativnost

Inovativno razmišljanje omogućuje stvaranje novih puteva unutar starih struktura. Ovu kompetenciju uključujemo u program jer polaznici često rade u krutom okruženju koje zahtijeva kreativna i praktična rješenja za uključivanje održivog sadržaja.

5. Komunikacijske vještine

Prijenos znanja i vrijednosti nije moguć bez učinkovitih komunikacijskih vještina. Ova kompetencija ključna je za uspješan rad s različitim ciljnim skupinama – kolegama, upravom i voljenima, koji često imaju vrlo različite razine razumijevanja i motivacije.

6. Timski rad

Provedba održivih promjena u zatvorima može biti učinkovita samo ako se temelji na suradnji. Kompetencija timskog rada jača sposobnost rada u interdisciplinarnim timovima, kolektivnog rješavanja problema i postizanja konsenzusa.

7. Sposobnost prilagodbe na promjene

Trajni izazovi poput klimatskih promjena, energetske krize i društvenih nejednakosti zahtijevaju visoku razinu prilagodljivosti. U zatvorskom sustavu gdje je promjena česta i često se provodi odozgo prema dolje, ovo je kompetencija preživljavanja i napredovanja.

SKUP KOMPETENCIJA, KOMPETENCIJE I POKAZATELJI KOMPETENCIJA
1.) EKOLOŠKA SVIJEST

Cilj ove kompetencije je prepoznati, razumjeti i opravdati utjecaje ljudskih aktivnosti na okoliš u zatvorskom sustavu te biti svjestan da vlastitim djelovanjem možemo utjecati na smanjenje negativnog utjecaja na okoliš.

Skup kompetencija	Kompetencije	Pokazatelji kompetencija
1.) Ekološka osviještenost	Pružanje informacija o zaštiti okoliša	- Poznavanje ključnih okolišnih problema koji ugrožavaju svijet i mogu utjecati na rad zatvorskog sustava (klimatske promjene, porast temperature, porast razine mora, suše, požari i poplave u prirodi, gubitak bioraznolikosti, onečišćenje vode, tla i zraka itd.). - Poznavanje osnovnih ekoloških koncepata kao što su održivi razvoj, zelena tranzicija, ugljična neutralnost, emisija/hvatanje emisija stakleničkih plinova u prirodi, ponori, ugljični otisak, ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama. - Poznavanje razlike između ublažavanja klimatskih promjena (smanjenje emisija stakleničkih plinova) i prilagodbe klimatskim promjenama. - Poznavanje nacionalnog i međunarodnog zakonodavstva. ključni dokumenti koji se odnose na zaštitu okoliša. - Poznavanje ključnih provedbenih dokumenata uprave zatvorskog sustava koji doprinose ciljevima održivog razvoja.

	Razumijevanje ekoloških problema	- Razumijevanje temeljnih uzroka ekoloških problema koji proizlaze iz ljudske aktivnosti (prekomjerna upotreba resursa, onečišćenje okoliša emisijama stakleničkih plinova i kemikalijama, krčenje šuma itd.). - Razumijevanje posljedica ekoloških problema na okoliš, gospodarstvo, društvo i ljudsko zdravlje, kao i na bioraznolikost. - Razumijevanje zašto je održivi razvoj nužan. - Razumijevanje kako ljudske aktivnosti utječu na okoliš i kakav je taj utjecaj u različitim sektorima kao što su industrija, poljoprivreda, promet, urbanizacija itd. - Razumijevanje utjecaja zatvorskih sustava na okoliš, uključujući emisije stakleničkih plinova, potrošnju energije, potrošnju vode, gospodarenje otpadom i korištenje zemljišta.
--	---	--

	Motivacija za održiv način života	- Svijest o osobnoj odgovornosti i vlastitoj ulozi u zaštiti okoliša kao važnom motivacijskom faktoru za težnju za održivijim načinom života, što uključuje smanjenje potrošnje resursa, korištenje obnovljivih izvora energije, smanjenje otpada te podršku lokalnoj proizvodnji i ekološki prihvatljivim proizvodima. - Svijest o tome da održivi način života može koristiti vlastitom zdravljju, zdravljju kolega i zatvorenika u zatvorskom sustavu, na primjer smanjenjem izloženosti štetnim kemikalijama ili poboljšanjem kvalitete zraka. - Razumijevanje da održive prakse, poput smanjenja potrošnje energije i vode te odabira održivih proizvoda i usluga, mogu postići uštede u zatvorskom sustavu. - Svijest o tome da se radno okruženje u zatvorskom sustavu može poboljšati uvođenjem održivih praksi. To uključuje energetske učinkovitost, bolje gospodarenje otpadom, korištenje obnovljivih izvora energije i druge mjere koje mogu doprinijeti zdravijem i sigurnijem okolišu.
	Promicanje vrijednosti održivog života	- Težnja održivijem načinu života, što uključuje smanjenje potrošnje resursa, korištenje obnovljivih izvora energije, smanjenje otpada te podršku lokalnoj proizvodnji i ekološki prihvatljivim proizvodima.

2.) PROAKTIVNOST

Cilj ove kompetencije je aktivno traženje prilika za poboljšanje, pokretanje održivih promjena, osvješćivanje vlastitih uloga u društvu i odgovornosti za održivi razvoj te promicanje vrijednosti održivog života među svim dionicima.

Skup kompetencija	Kompetencije	Pokazatelji kompetencija
2.) Proaktivnost	Aktivno sudjelovanje u zaštiti okoliša	- Aktivno sudjelovanje u aktivnostima koje doprinose očuvanju i poboljšanju okoliša, kao što su odvajanje otpada, smanjenje potrošnje energije i vode, korištenje obnovljivih izvora energije, sadnja drveća, sudjelovanje u kampanjama čišćenja, podržavanje održivih praksi u zatvorskom sustavu, podizanje svijesti drugih o važnosti zaštite okoliša te podržavanje inicijativa za smanjenje onečišćenja i očuvanje prirodnih resursa.
	Svijest o ulogama i odgovornostima	- Individualna odgovornost. Prepoznajući da svaka osoba ima ulogu u stvaranju promjena te je odgovorna za svoje postupke i svoj utjecaj na okoliš i društvo. To može uključivati smanjenje osobne potrošnje resursa poput vode, energije i otpada te promicanje održivog načina života. - Korporativna odgovornost. Svijest da organizacije (zatvorski sustav) imaju važnu ulogu u održivom razvoju usvajanjem održivih praksi u svom poslovanju, uključujući smanjenje ekološkog otiska, poboljšanje lanca opskrbe, korištenje obnovljivih resursa i odgovorno postupanje sa zaposlenicima, zatvorenicima i zajednicom. - Uloga pojedinca i zatvorskog sustava u zajednici. Svijest da kroz suradnju s lokalnom zajednicom, edukaciju i podršku održivim

		projektima, pojedinci i zatvorski sustav mogu doprinijeti održivom razvoju i tako dobiti podršku u lokalnoj zajednici. - Aktivno sudjelovanje: Svijest o ulozi aktivnog angažmana za održivi razvoj, što uključuje davanje prijedloga, inicijativa itd. instrumenata koji promiču održivo upravljanje resursima, zaštitu okoliša i socijalnu pravdu u zatvorskom sustavu.
	Promicanje vrijednosti održivog života	- Promicanje održivih praksi u svakodnevnom radu s kolegama i osobama u zatvoru, podizanje svijesti o važnosti održivosti i motiviranje drugih za održive pozitivne promjene.

3.) ETIKA I ODGOVORNOST

Cilj ove kompetencije je razviti sposobnost donošenja promišljenih odluka koje uzimaju u obzir vremenski horizont posljedica – što je posebno važno u institucionalno strukturiranom okruženju poput zatvorskog sustava.

Skup kompetencija	Kompetencije	Pokazatelji kompetencija
3.) Etika i odgovornost	Poštivanje etičkih načela (ekoloških, društvenih i ekonomskih načela)	- Promicanje etičkih pristupa u smislu očuvanja zdravog okoliša i zaštite društvenih vrijednosti. - Prilagođavanje nastavnih i radnih metoda socijalnoj ranjivosti zatvorenika, uzimajući u obzir ciljeve održivosti.

	Kratkoročna i dugoročna odgovornost	- Razumijevanje važnosti kratkoročnog i dugoročnog planiranja te održivog korištenja resursa u zatvorskom sustavu. - Planiranje aktivnosti uzimajući u obzir utjecaje na okoliš, društvo i gospodarstvo u različitim vremenskim okvirima. - Poticanje razmišljanja među zaposlenicima i zatvorenicima o posljedicama današnjih postupaka na budućnost.
--	--	--

4.) INOVATIVNOST

Cilj ove kompetencije je primijeniti kreativno razmišljanje na održiva rješenja unutar ograničenog institucionalnog okruženja, kao što je zatvorski sustav.

Skup kompetencija	Kompetencije	Pokazatelji kompetencija
4.) Inovativnost	Generiranje novih ideja	- Sposobnost predlaganja novih ideja unutar zatvorskog sustava. - Inovativnost i kreativnost u predlaganju novih metoda i pristupa za uvođenje i poboljšanje održivih praksi u zatvorskom sustavu. - Sposobnost osmišljavanja specifičnih aktivnosti koje mogu donijeti dodanu vrijednost u smislu održivog razvoja za zaposlene i zatvorenike. - Uspostavljanje odnosa koji omogućuju zaposlenicima i nastavnicima da demonstriraju određene vrste ponašanja koje rezultiraju poboljšanim održivim razvojem.

	Pronalaženje kreativnih rješenja za problem	- Samoinicijativa u pronalaženju rješenja koja doprinose očuvanju i poboljšanju okoliša, poput odvajanja otpada, smanjenja potrošnje energije i vode, korištenja obnovljivih izvora energije, sadnje drveća, sudjelovanja u akcijama čišćenja itd.
--	--	--

5.) KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

Cilj ove kompetencije je jasno, uvjerljivo i uključivo komunicirati sadržaj održivosti raznim dionicima unutar zatvorskog sustava i dionicima u okolišu.

Skup kompetencija	Kompetencije	Pokazatelji kompetencija
5.) Komunikacijske vještine	Uvjerljivost	- Jasna i otvorena komunikacija u vezi s podizanjem svijesti o važnosti zaštite okoliša i podrškom inicijativama za smanjenje onečišćenja i očuvanje prirodnih resursa u zatvorskom sustavu. - Sposobnost uvjeravanja drugih o važnosti energetske učinkovitosti, očuvanja vode i drugih održivih praksi.
	Prenošenje složenih koncepata na jednostavan način	- Sposobnost prenošenja brojnih i složenih informacija na jednostavan način koji je prihvatljiv svim dionicima. - Prilagođavanje sadržaja različitim dionicima (suradnicima, nadređenima, bliskim osobama, dionicima u okruženju). - Sposobnost i znanje korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije, slika, karata, dijagrama i drugih vizualnih pomagala za jasnije predstavljanje sadržaja o održivom razvoju. - Sposobnost komuniciranja složenih energetske koncepata na jednostavan i razumljiv način.

6.) TIMSKI RAD

Cilj ove kompetencije je suradnja s raznim dionicima kako bi se zajednički osmislila, implementirala i pronašla rješenja za održive prakse u zatvorskom sustavu.

Skup kompetencija	Kompetencije	Pokazatelji kompetencija
6.) Timski rad	Multidisciplinarni pristup	- Svijest o vlastitoj ulozi u timu, kolegijalnost na poslu i otvorena komunikacija s članovima tima, iznošenje vlastitog mišljenja te slušanje i poštivanje mišljenja drugih radi održivog razvoja. - Promicanje i podržavanje otvorene komunikacije sa svim dionicima kako bi se postigli postavljeni ciljevi u kvalitetnom okruženju suradnje. - Poznavanje i poštivanje različitih uloga i ponašanja članova tima te promicanje podržavajuće komunikacije, uključenosti i validacije svih članova tima. - Suradivati s raznim dionicima kako bi se povećala energetska učinkovitost i održivost u zatvorskom sustavu.
	Inovacija kroz razmjenu ideja	- Razmjena ideja s raznim dionicima za inovativna rješenja u području smanjenja potrošnje resursa i energetske učinkovitosti. ušteda vode, smanjenje otpada, uzgoj lokalne hrane u zatvorskom sustavu i povezivanje s lokalnim okolišem.
	Učinkovitost u rješavanju izazova	- Sposobnost učinkovitog postizanja svih postavljenih ciljeva.

		- Sposobnost pravovremenog prepoznavanja izazova u poboljšanju održivih praksi i sposobnost pravovremenog reagiranja na te izazove. - Učinkovito rješavanje izazova održivosti kroz timski rad i suradnju.
--	--	---

7.) SPOSOBNOST PRILAGODBE NA PROMJENE

Cilj ove kompetencije je sposobnost prilagodbe novim zahtjevima, promjenama u zakonodavstvu ili institucionalnim prioritetima u području održivog razvoja te otpornost na neželjene utjecaje okoliša ili nespremnost različitih dionika na promjene.

Skup kompetencija	Kompetencije	Pokazatelji kompetencija
7.) Sposobnost prilagodbe na promjene	Spremnost za promjenu	- Spremnost na prihvaćanje promjena u vezi s održivim razvojem, zaštitom okoliša, pravilnom prehranom, poboljšanjem zdravlja i tjelesnom aktivnošću te sposobnost brze prilagodbe istima. - Sposobnost predviđanja promjena, predlaganja načina prilagodbe promjenama i preuzimanja inicijative u upravljanju promjenama vezanim uz zaštitu okoliša i održivi razvoj. - Učinkovito prilagođavanje metoda poučavanja i pristupa radu novim zakonima, strategijama ili uvjetima okoline.
	Otpornost na neželjene utjecaje	- Otpornost na različite vanjske utjecaje i nevoljkost dionika (zaposlenika, uprave, zatvorenika, lokalnih zajednica itd.) - Sposobnost predviđanja otpora različitih dionika promjenama i brzog reagiranja na njih.

		- Promicanje i isticanje koristi od uvođenja promjena na osobnoj razini, kao i na razini zatvorskog sustava i šire društvene zajednice.
--	--	---

IZVORI

Internetski izvori

- European Commission, Joint Research Centre. (2022). GreenComp: The European sustainability competence framework. Publications Office of the European Union. (28. 4. 2024).
- European Commission, Joint Research Centre. (2020). LifeComp: The European framework for personal, social and learning to learn key competence. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3f6f0b29-81f6-11ea-aea8-01aa75ed71a1> (23. 4. 2024).
- European Commission, Joint Research Centre. (2016). EntreComp: The entrepreneurship competence framework. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9a1e5e8c-5a8c-11e6-9b08-01aa75ed71a1> (23. 4. 2024).
- UNESCO. (2020). Education for Sustainable Development: A roadmap. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802> (28. 4. 2024).
- UNESCO. (2021). Futures of Education – Learning to Become: A new vision for education. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379707> (23. 4. 2024).
- OECD. (2020). OECD Learning Compass 2030: A framework for student learning outcomes. <https://www.oecd.org/education/learning-compass-2030/> (28. 4. 2024).
- CEDEFOP. (2018). Key competences for lifelong learning. European Centre for the Development of Vocational Training. <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/3080> (23. 4. 2024).
- EPALE (E-platform for Adult Learning in Europe). (2021). Teaching sustainability to adult learners in prison context. <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/teaching-sustainability-adult-learners-prison-context> (23. 4. 2024).

Analize i interni projektni dokumenti

- Cene Štupar – CILJ & Centar za izobrazbu. (2024). *Popis dobrih prakse i prijedlozi u području održivog razvoja u zatvorskim sustavima Republike Slovenije i Republike Hrvatske*. Interni dokument projekta »First in – then out«.
- Cene Štupar – CILJ. (2025). *Evaluacija pilot-provedbe programa “Aktivacija za održivi razvoj” u Republici Sloveniji*. Interni dokument projekta »First in – then out«.
- Centar za izobrazbu. (2025). *Evaluacija pilot-provedbe programa “Aktivacija za održivi razvoj” u Republici Hrvatskoj*. Interni dokument projekta »First in – then out«.